

Inventari personal d'errades més usuals ¹

«Ademés»

§4.

1. És molt bon company: m'ha deixat els seus llibres i, *ademés*, m'ha explicat la lliçó d'avui.
2. Una capsa on hi havia cabdells, rodets, cintes, botons, agulles, i, *ademés*, unes tisores i un punxó.
3. Parlaré amb el propietari i faré tots els possibles per a convèncer-lo. I, *ademés*, veuré de convèncer el seu fill.
4. És un tractat excel·lent. És complet, ple d'observacions utilíssimes, i porta nombrosos problemes. *Ademés*, és molt ben escrit.

Molts mots i locucions trobem avui usats en la llengua escrita per tal d'evitar la conjunció *ademés*, jutjada inadmissible:

demés: — És el substitut preferit. Aquesta preferència és deguda a no res és que a una raó de comoditat ⁽²⁾: en la majoria dels casos en què trobem avui usat *demés*, seria sens dubte preferible *encara*.

endemés: — No és exactament equivalent a *ademés*. Caldria, doncs, excloure'l com a sinònim de *ademés*.

¹ **Instruccions d'ús:** a) El signe § remet a l'apartat que tracta Pompeu Fabra a la bibliografia consignada, encapçalat amb la numeració que en cada cas correspongui. b) La nota de remissió a final de document vora alguns dels esmentats apartats amb numeració, implica unes pràctiques específiques de cadascun dels aspectes gramaticals que s'hi aborden. La seva clau de resolució seria tramesa oportunament i particularment pel professor a aquell alumnat al qual seran prescrites.

² El *demés* que trobam avui en la llengua escrita, no és res més que, llevada la *a* inicial, la forma *ademés* que s'ocorre en traduir un *además* espanyol.

4. Ni tu ni ell ho sabeu. Ni tu ni ell no ho sabeu.

Però aquesta addició de la partícula *no* no s'ha pas de fer en tots els casos, i la millor manera d'esbrinar si un verb que ve al darrera d'algun d'aquells mots o expressions ha d'anar o no acompanyat de la partícula *no*, és de mirar el que passaria si en lloc d'anar el dit mot o expressió al davant del verb, anava al darrera:

Mai hi vaig. — Si posposàvem *mai* al verb, diríem *No hi vaig mai*; doncs, en el cas d'anar *mai* al davant del verb, escriurem *Mai no hi vaig* (i no *Mai hi vaig*, com diem habitualment).

Sense mai dir-li res. — Si posposàvem *mai* al verb, diríem *Sense dir-li mai res*; doncs, en el cas d'anar *mai* al davant del verb, escriurem *Sense mai dir-li res* (i no *Sense mai no dir-li res*, com fa algú erradament).

Observació. En una proposició negativa, el *no* afegit ha de posar-se al davant del verb, no al davant de *res*, *ningú*, etc.: si afegim un *no* a *Mai hi vaig*, ha d'ésser per convertir-lo en *Mai no hi vaig*: *No mai hi vaig* seria incorrecte, així com *No mai no hi vaig* (com ha escrit algú alguna vegada). Fixeu-vos, d'altra banda, que no vol dir el mateix *Res no l'espanta* (proposició negativa) que *No res l'espanta* (proposició afirmativa).

1. És una noia molt coratjosa: *res no l'espanta*.
2. És una noia molt temorega: *no res l'espanta*.

Omissió indeguda de la partícula «no»

§2.

En una proposició afirmativa poden ocórrer, amb distinta significació, *res* i *no res*, *gens* i *no gens*. **Exemple:**

1. T'ha contat *res* del que sap?
2. Com pot alarmar-se de *no res*?

3. Estàs *gens* cansat, per ventura?
4. És una amenaça *no gens* menyspreable.

Cal, doncs, anar molt amb compte, en les proposicions afirmatives, a no ometre el *no* de les locucions *no res* i *no gens*. *No gens*, però, es redueix a *gens* en contacte d'un *ni*.

Exemple:

5. Ha estat realment una tasca *no gens* curta ni *gens* fàcil.

Exemples de *res*, *ningú*, *cap*, etc. en proposicions afirmatives i negatives:

1. No m'han dit *res* de nou. — 2. T'han dit *res* de nou? — 3. Si et donen *res*, no ho prenguis. — 4. El dia que et faci *res*, m'ho dius. — 5. Demana-li si en sap *res*. — 6. Ja no atén al que li diuen: *no res* el distreu. — 7. No se li escapa ni una paraula del que diuen els oradors: *res* no el distreu. — 8. M'admira com ha après *res*. — 9. «Com consir que el món sia creat de *no res*, he meravella com de *no res* pot ésser creat *res*». — 10. Si veus *ningú* que s'hi passegi, vine'ns-ho a dir. — 11. Han caçat *cap* perdut? — 12. Jo no tinc *cap* bastó: vejam si ell en té *cap*. — 13. Si hi trobes *cap* errada, corregeix-la. — 14. Has vist *enlloc* el llibre que ahir llegia?—No l'he vist *enlloc*. — 15. L'havies vist mai tan alegre? — 16. *Mai* no l'havia vist tan content. — 17. Què farà *mai* que no ho hagi ja fet? — 18. És l'home més extraordinari que hagi vist *mai*. — 19. *Mai* que el vegis, saluda'l de part meva. — 20. Passa sense dir-me *mai res*. — 21. Teniu *gens* de pa? — No sé pas si en tinc *gens*. No, no en tinc *gens*. — 22. No deixis aquests papers sobre la taula, perquè si feia *gens* de vent se'ls emportaria. — 23. No s'han cansat *gens*. — 24. Els he trobat *no gens* cansats, disposats a reprendre la marxa.

Observació. Pareu esment que els mots *res*, *ningú*, *cap*, *enlloc*, *mai*, *gens* i *tampoc* no són mots negatius. Únicament s'esdevé que, sols, serveixen per a expressar una negació ⁽³⁾

³ Comparau, encara, § 1, exemples 1, 2, 3 i 4. Però, en aquests exemples, és preferible, com sabem, de no ometre *no* davant el

	<p>quan resumeixen una proposició negativa, per exemple en les respostes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Quants llapis tens? — <i>Cap</i>. 2. On l'has vist? — <i>Enlloc</i>. 3. Quan m'ho diràs? — <i>Mai</i>.
Omissió de la doble negació	<p>Síntesi</p> <p>Escriurem l'adverbi NO acompanyant les formes “<i>ningú, res, tampoc, cap, gens, enlloc i mai</i>”, quan tenen valor negatiu i van davant del verb.”</p> <p>Exemple:</p> <p>“No ho saben mai que no vénen d'enlloc”</p> <p>Podem escriure'l bé immediatament al darrere d'aquestes; o bé, seguint el model sintàctic illenc, repartint les formes en posició pre i postverbal.</p> <p>Exemple:</p> <p>“Ningú no ho hagués dit <u>mai</u>” o “No ho hagués dit ningú, mai”</p>
Donar i fer	Llista dins CD/ Llengua\Vocabulari de Barbarismes: Usos de donar i fer

<p>«doncs» §3. Exercici 2 ⁱⁱ</p>	<p>1. No hi ha sinó aquests tres camins. No podem passar pel de la dreta, ni podem passar pel de l'esquerra; <i>doncs</i> hem de passar forçosament pel del mig.</p> <p>2. El seu pare no pot venir a l'excursió, <i>doncs</i> fa dos dies que està malalt.</p> <p>En 1, la conjunció <i>doncs</i> introdueix una proposició (<i>hem de passar forçosament pel del mig</i>) que expressa una conseqüència d'allò que hem dit anteriorment: <i>doncs</i> és correcte.</p> <p>En 2, de les dues proposicions enllaçades per la conjunció <i>doncs</i>, la proposició introduïda per <i>doncs</i> (<i>fa dos dies que està malalt</i>) no expressa una conseqüència d'allò que diem en l'altra (<i>el seu pare no pot venir a l'excursió</i>), ans és el que diem en aquesta que és una conseqüència del que diem en aquella; la proposició introduïda per <i>doncs</i> expressa la <i>causa</i> d'allò que diem en l'altra: <i>doncs</i> no és correcte.</p> <p>Atenció: <i>doncs</i> no és una conjunció causal, sinó deductiva o il·lativa. Conjuncions causals són <i>perquè</i>, <i>per tal com</i>, <i>ja que</i>, <i>vist que</i>, <i>puix que</i>, <i>puix</i>.</p>
<p>Imperatiu</p>	<p>En verbs irregulars, si la 2^a i la 3^a persones del singular porten l'aplec gràfic --gu-- a la seva forma, també la tenen la 2^a i la 3^a, respectivament, del plural.</p> <p>Així, <i>diem i escrivim "digues tu i digui ell"</i>, consegüentment al plural "<i>digueu vosaltres i diguin ells</i>"; mentre que de les formes imperatives singulars "<i>cou tu i cogui ell</i>", han de sortir necessàriament les plurals "<i>coeu vosaltres i coguin ells</i>", i de "<i>depèn tu i depengui ell</i>" sortiran les formes plurals "<i>depeneu vosaltres, depenguin ells</i>".</p>
<p>Perífrasi verbal d'obligació</p>	<p>Haver de... és solució genuïna d'auxiliar en aquesta mena de perífrasi; i no mai "tenir que..." o "tenir de...", que són calcs sintàctics d'una altra llengua.</p>

**tenir que,
haver-hi que
(barbarisme)**

§13.

No digueu *tenir que* sinó *haver de*. No digueu *haver-hi que* sinó *caldre*.

1. *Tinc que* anar-hi a les vuit.
2. *Hi ha que* convenir que són bons.

Cal substituir aquestes construccions per:

1. *He d'anar-hi a les vuit'*
2. *Cal* convenir que són bons.

**Preposicions
(ús de)**

Veure també els
§ 15 i 16.

“EN” i “AMB” es canvien en “A” i “DE” *davant d’infinitiu* i *cauen sempre davant la conjunció* “QUE”.

Les preposicions “A” i “DE” també *cauen davant la mateixa conjunció*.

Entre “EN” i “AMB”, sovint pronunciant-se fonosintàcticament similars, *podem seguir mateix el criteri que el castellà*.

Exemple:

Construcció amb preposició	Construcció davant infinitiu	Construcció davant la conjunció “QUE”
Pensa <i>en</i> mi.	Pensa <i>a</i> (o <i>de</i>) venir.	Pensa <i>que</i> has de venir.
Es complauen <i>en</i> les festes.	Es complauen <i>a</i> (o <i>d'</i>) organitzar festes	Es complauen <i>que</i> els convidin a les festes.
L'amenaça <i>amb</i> l'expulsió	L'amenaçava <i>d'</i> expulsar-los.	L'amenaçava <i>que</i> l'expulsaria.

**QUE
(conjunció)**

La forma “QUE”, quan és **conjunció** introductòria d'una proposició **subordinada substantiva**, **no admet cap mena de preposició**. No la confongueu, emperò amb el **pronomen relatiu tònic** “QUÈ” (equivalent, en aquest cas, al seu compost “EL QUAL, LA QUAL...”), introductor d'una subordinada adjectiva o de relatiu precisament modificada en el sentit per una preposició.

Exemple: *Et dic / que és una conjunció*

[La seqüència oracional és un fenomen d'oració complexa (Ocx), perquè es compon de dues proposicions connectades mitjançant la conjunció en **negreta** que subordina substantivament la seva proposició (P₂) a la principal (P₁) en funció de CD; l'oració reduïda al mínim vol dir que “un jo diu a un tu alguna cosa”];

*L'oració / **de** **què** t'acab de fer l'anàlisi / és la guia / **que** has de seguir.*

[La seqüència oracional és un fenomen d'oració complexa (Ocx), perquè es compon de tres proposicions interconnectades mitjançant nexos subordinants **relatius**. Tots dos introdueixen subordinades adjectives que amplien el significat del seu antecedent nominal: “seqüència oracional” i “guia”. En conseqüència, estam davant d'un sol fenomen oracional complex, la proposició principal del qual pot reduir-se a l'enunciat següent: *L'oració analitzada és la guia resseguible*”. Com podeu comprovar, totes dues subordinades (la del pronom relatiu tònic precedit de preposició, i la del pronom àton), se deixen resumir en un sol adjectiu, d'aquí la seva natura adjectival.

la seva proposició (P₂) a la principal (P₁) en funció de CD; l'oració reduïda al mínim vol dir que “un jo diu a un tu alguna cosa”]

Atenció: caiguda de preposició davant la conjunció “QUE”. Evitau a fons, idò, el “**dequeisme**”.

QUIN – QUAL
(ús dels relatius)
§5.

1. L'home *que ha arribat aquest matí*, és el seu germà gran.
2. El seu pare, *que era metge*, morí l'any passat.
3. Ell, *que és ric*, no necessita el nostre ajut.
4. Aquesta és la noia *de qui et parlava ara mateix*.

5. Vols el martell *amb què he clavat aquests claus?*
6. Són comandes urgents, *les quals convé servir.*
7. *La font on anàvem tan sovint, ara és eixuta.*

En cadascuna d'aquestes set proposicions hi ha un grup de mots (els escrits amb lletra cursiva) que constitueixen una proposició, la qual proposició (dita *subordinada*) es troba, així, constituint una part integrant d'una altra proposició (dita principal).

Fixem-nos, ara, que en totes elles la proposició subordinada es refereix a un nom o pronom de la proposició principal (dit *antecedent*) *home* en 1, *pare* en 2, *ell* en 3, *noia* en 4, *martell* en 5, *comandes* en 6, *font* en 7. Aquesta mena de proposicions subordinades s'anomenen proposicions subordinades adjectives o de relatiu, i el mot conjuntiu que hi figura (*que, qui, què, el qual, on*) és un *pronom relatiu* (això vol dir que no exhaureix la seva funció en el paper conjuntiu, representa a més la funció del sintagma antecedent substituït).

QUIN.— QUAL [2]

(ús dels relatius)

§ 6.

Exercici 3 ⁱⁱⁱ

Comparem les proposicions del § 5 amb les següents:

1. No sé pas *què vols.*
2. Digueu-me *de què han parlat.*
3. Demana *qui és.*
4. No m'han dit *quin volien.*
5. Pregunta'ls *on l'han posada.*

Aquestes cinc proposicions, com les del § 5, contenen cadascuna una proposició subordinada; però aquí la proposició subordinada no és una proposició de relatiu, per tal com no es refereix a un nom o pronom de la proposició principal, ans depèn directament del verb (del qual constitueix un complement). El mot conjuntiu (*què, qui, quin on*) és en aquest cas un mot *interrogatiu*.

Notem que els mots *qui*, *què* i *on* poden ésser relatius i interrogatius; *que* i *el qual* són relatius, però no interrogatius; *quin* és interrogatiu, però no relatiu.

Ara bé: és un defecte d'emprar *quin* com a mot relatiu. **Exemple:**

1. Són comandes urgents, *les quines* convé servir.
2. Aquesta és la noia de *la quina* et parlava ara mateix.
3. Tothom s'indignà d'aquella supressió, *quina* supressió afectava els interessos de tants de veïns.
4. És la casa *quin* propietari acaba de morir.

En aquests quatre exemples, la proposició subordinada és una proposició de relatiu, puix que es refereix a un nom de la proposició principal (*comandes* en 1, *noia* en 2, *supressió* en 3, *casa* en 4); doncs *quin* és erroni.

Aquest *quin* erroni cal en general reemplaçar-lo per *qual* precedit sempre de l'article:

1. Són comandes urgents, *les quals* convé servir.
2. Aquesta és la noia de *la qual* et parlava ara mateix.
3. Tothom s'indignà d'aquella supressió, *la qual* supressió afectava els interessos de tants de veïns.

Sols quan *quin* és emprat com a equivalent del *cuyo* espanyol, no pot reemplaçar-se per *el qual* sinó per *el del qual* o la flexió escaient:

4. És la casa *el* propietari *de la qual* acaba de morir.

EL QUE.— EL QUAL
(ús dels relatius)

§7.

Exercici 4^{iv}

1. El meu llibre i *el que* m'has deixat són tots dos al calaix de la taula.
2. Jo li he deixat el llibre amb *el que* ha estudiat la llició d'avui.

El que és correcte en 1; és incorrecte en 2.

Quan entre *el* i *que* es sobreentén un nom, *el que* és bo. En 1, *el que* vol dir *el llibre que*:

	<p>entre <i>el</i> i <i>que</i> es sobreentén el nom <i>llibre</i>. Doncs <i>el que</i> és bo.</p> <p>Quan, com en 2, entre <i>el</i> i <i>que</i> no es sobreentén cap nom i <i>el que</i> és reemplaçable per <i>el qual</i>, llavors <i>el que</i> és incorrecte, i cal substituir-lo per <i>el qual</i>:</p> <p>2. Jo li he deixat el llibre amb <i>el qual</i> ha estudiat la lliçó d'avui.</p>
<p>QUAL — EL QUAL — EL ... DEL QUAL [2] (ús dels relatius) §8. Exercici 5^v</p>	<p>1. Llavors ell s'assabentà del triomf del seu company, <i>del qual</i> triomf parlava tothom en el poble, els uns alegrant-se'n, els altres dolent-se'n.</p> <p>Eviteu l'ús de <i>qual</i> en lloc de <i>el qual</i> en casos com el d'aquest exemple, això és quan <i>el qual</i> va adjuntat a un nom (<i>el qual triomf</i>). Fóra incorrecte de dir: Llavors ell s'assabentà del triomf del seu company, de <i>qual</i> triomf parlava tothom...</p> <p>2. Hi ha un gran portal, les columnes <i>del qual</i> són de marbre.</p> <p>Allí on el català diu <i>les columnes del qual</i>, l'espanyol diu <i>cuyas columnas</i>. Eviteu de substituir <i>les columnes del qual</i> per una construcció calcada de l'espanyola traduint arbitràriament <i>cuyo</i> per <i>qual</i> (<i>quals columnes</i>). Fóra incorrecte de dir: Hi ha un gran portal, <i>quals</i> columnes són de marbre.</p> <p><i>Qual</i> no precedit de l'article és sempre defectuós: en uns casos (exemple 1) cal reemplaçar-lo per <i>el qual</i>; en altres (exemple 2), per <i>el ... del qual</i>; però mai per <i>quin</i>, com encara fan alguns. (Comparau amb § 6.)</p>
<p>Pleonasme (defecte de dicció) §9. Exercici 6^{vi}</p>	<p>Consistent a expressar dues vegades un mateix complement mitjançant el mot relatiu i un pronom feble adjuntat al verb</p> <p>1. És un mètode <i>que</i> tots, sense excepció, l'han adoptat.</p> <p>2. És la cabana d'en Pere, <i>on</i> tots, quan es va posar a ploure, <i>s'hi</i> van aixoplugar.</p> <p>3. Ara ha tornat el mestre, <i>de qui</i> tot el poble n'estava tan content.</p>

	<p>Dins una proposició de relatiu (Comparau amb § 5), és una incorrecció d'expressar una segona vegada mitjançant un pronom feble adjuntat al verb, allò que ja hem expressat mitjançant el mot relatiu:</p> <p>En 1, allò que ja és expressat pel relatiu <i>que</i> ho expressem una segona vegada pel pronom feble <i>l'</i>: <i>l'hi és de massa</i>. En 2, allò que ja és expressat per <i>on</i>, ho expressem una segona vegada per <i>hi</i>: <i>hi hi és de massa</i>. En 3, allò que ja és expressat per <i>de qui</i>, ho expressem una segona vegada per <i>n'</i>: <i>n' hi és de massa</i>.</p> <p>Les tres proposicions anteriors, corregides, fan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. És un mètode que tots, sense excepció, han adoptat. 2. És la cabana d'en Pere, on tots, quan es va posar a ploure, es van aixopugar. 3. Ara ha tornat el mestre, de qui tot el poble estava tan content.
<p>QUE en lloc d'altres relatius (ús dels relatius) § 10. Exercici 7^{vii}</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ha vingut la noia <i>que</i> l'altre any li vas curar la cama. 2. Ara passa el foraster <i>que</i> fa poc <i>en</i> parlàvem. 3. És un riu <i>que s'hi</i> nega molta de gent. 4. És una fusta molt bona <i>que</i> se'n fan mobles. 5. Érem a la sala <i>que</i> les finestres donen a la plaça. <p>Aquestes construccions són incorrectes. Tolerables potser en el llenguatge col·loquial, haurien de bandejar se en absolut de la llengua literària, on són molt més freqüents del que hom podria creure.</p> <p>Les corresponents construccions correctes són:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ha vingut la noia <i>a la qual</i> (o <i>a qui</i>) l'altre any vas curar la cama. 2. Ara passa el foraster <i>del qual</i> (o <i>de qui</i>) fa poc parlàvem.

3. És un riu *en el qual* (o *on*) s'ha negat molta de gent.
4. És una fusta molt bona *de la qual* (o *de què*) es fan mobles.
5. Érem a la sala *les finestres de la qual* donen a la plaça.

En 1, si convertíem la proposició de relatiu en una proposició independent reemplaçant-hi, naturalment, el mot relatiu per l'antecedent (Comparau amb § 5), aquesta faria:

l'altre any vas curar la cama *a la noia*.

Doncs, en fer d'aquesta proposició una subordinada de relatiu (referent a un antecedent *noia*), el terme relatiu que substitueixi el complement *a la noia* ha d'ésser *a la qual* o *a qui* (no *que*) ..

a la qual l'altre any vas curar la cama.

Així mateix:

En 2: — fa poc parlàvem *del foraster*

del qual fa poc parlàvem.

En 3: — s'ha negat molta de gent *en el riu*

en el qual s'ha negat molta de gent.

En 4: — es fan mobles *de tal fusta*

de la qual es fan mobles.

En 5: — *les finestres de la sala* donen a la plaça *les finestres de la qual* donen a la plaça.

**QUE — DE QUÈ,
A QUÈ, EN QUÈ
i omissió de la
preposició davant la
conjunció**

(ús dels relatius)

§ II.

Exercici 8^{viii}

1a	No m'agrada gens — la teva conducta.
1b	No m'agrada gens — que surtis tan tard.
2a	Veiem ben bé — la dificultat.
2b	Veiem ben bé — que no vindreu.
3a	Estic content — de — l'èxit obtingut.
3b	Estic content — que hagi vingut.
4a	Acostuma'l — a — venir cada dia.
4b	Acostuma'l — que vingui cada dia.
5a	Quan s'entossudeix — en — una cosa...
5b	Quan s'entossudeix — que li diguin una cosa...
6a	Veges de venir — abans de — les vuit.
6b	Veges de venir — abans — que (no) plogui.
7a	No ha comparegut — des de — l'altre dissabte.
7b	No ha comparegut — des — que vosaltres sou fora.
8a	Desa-ho — a fi de — no perdre-ho.
8b	Desa-ho — a fi — que no es perdi.
9a	Això ho farem — en cas de — no venir ells.
9b	Això ho farem — en cas — que vinguin tots ells.

Notem l'omissió de les preposicions *de*, *a* i *en* davant la conjunció *que* (casos 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9). No fer-la és considerat com un castellanisme. Avui, però, és molt freqüent d'usar aquestes preposicions davant *que*, el qual sol transformar-se llavors en *què*, tanmateix incorrectament. Així:

3. Estic molt content *de què* hagi vingut.
4. Acostuma'l *a què* vingui cada dia.
5. Quan s'entossudeix *en què* li diguin una cosa.

6. Veges de venir abans *de què* plogui.
8. Desa-ho a fi *de què* no es perdi. &

Ara bé: les combinacions *de què*, *a què* i *en què* són bones quan *què* és un pronom relatiu (això és quan *què* es refereix a un nom o pronom precedents. Comparau amb § 5) o interrogatiu (equivalent a *quina cosa*. Comparau amb § 6), i són dolentes quan *què* no és un pronom relatiu o interrogatiu. **Exemple:**

10. És la **casa** *de què* t'he parlat tantes vegades.
11. No sabem *de què* parlaran.
12. Tenia l'esperança *de què* vindrien un altre dia.
13. Són coses *a què* cal acostumar-se.
14. Els hem preguntat *a què* es referien.
15. Tothom va accedir *a què* ho fessin ells.
16. Són els mateixos jocs *en què* ells s'adelitaven.
17. No sabem *en què* consisteix.
18. No tinguis tanta fe *en què* ells compliran llur deure.

En 10, 13 i 16, *què* és un pronom relatiu (es refereix a *casa* en 10, a *coses* en 13, a *jocs* en 16); i en 11, 14 i 17 és un pronom interrogatiu: *què* és correcte.

En 12, 15 i 18, *què* és, al contrari, erroni, així com l'ús, davant seu, de les preposicions *de*, *a* i *en*. Cal reemplaçar-hi *de què*, *a què* i *en què* pel simple *que* ⁽⁴⁾:

⁴ **Atenció:** Hi ha casos en què l'omissió de la preposició davant *que* condueix a una construcció no prou satisfactiva, i és per això que no és rar de trobar, fins i tot en bons escriptors, casos de *de què*, *a què* i *en què* en lloc del simple *que*. Seria, però, preferible *que*, en aquells casos en què l'omissió de la preposició no semblés faedora o convenient, en lloc de canviar, darrera aquesta, *que* en *què* recorreguessin a d'altres construccions, sia interposant entre la preposició i *que* un substantiu adequat (*el fet*, *la circumstància*, etc.), sia interposant un *això* seguit d'una coma, sia finalment canviant la proposició subordinada (*que no ho han fet*)

	<p>12. Tenien l'esperança <i>que</i> vindrien un altre dia.</p> <p>15. Tothom va accedir <i>que</i> ho fessin ells.</p> <p>18. No tinguis tanta fe <i>que</i> ells compliran llurs deures.</p>
<p>Omissió indeguda de la conjunció «que»</p> <p>§12.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Us preguem [Ø] ens escrigueu quin dia arribareu a Barcelona. 2. Li férem dir que desitjàvem molt [Ø] vingués amb nosaltres. 3. Ell, que espera [Ø] hi anirem aviat, tindrà un bon desengany. <p>Heus aquí tres casos d'omissió de la conjunció <i>que</i>, la qual ommissió cal evitar en absolut:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Us preguem <i>que</i> ens escrigueu quin dia arribareu a Barcelona. 2. Li férem dir que desitjàvem molt <i>que</i> vingués amb nosaltres. 3. Ell, que espera <i>que</i> hi anirem aviat, tindrà un bon desengany.

en una frase d'infinitiu (*no haver-ho fet*).

Gerundi
(ús indegut)
(morfologia)

La morfologia del gerundi és clara: a l'arrel del verb (l'anomenat lexema), cal només afegir-hi, generalment sense transformacions formal (consonàntiques o vocàliques, que ja solen donar-se analògament en d'altres mots de la mateixa família lèxica: *neu/nevar*), la vocal temàtica de cada conjugació (1a, **a**; 2a, **e**; i la 3a, **i**) i la terminació que marca morfològicament la forma, **-nt**. Així: *an**ant***, *be**vent***, *ven**int*** (però no “aniguent, beguent, venguent”; és a dir, sospitem de les terminacions de gerundi en “-guent”, present en cert col·loquial).

(sintaxi)

Gerundi incorrecte (dit copulatiu)

No és correcte quan té valor de posterioritat temporal al verb de què depèn (o bé n'expressa conseqüència) i equival a una oració coordinada amb el nexce copulatiu “**i**”, per la qual ha de ser substituït. En síntesi, és una forma verbal que temporalment, sols pot explicar anterioritat i, sobretot, simultaneïtat.

Explicació: És incorrecte l'anomenat gerundi copulatiu, és a dir, si és equivalent a una oració coordinada amb la conjunció copulativa “**i**”, ja que aleshores expressa un temps posterior al que expressa realment el verb principal. Aquest ús incorrecte del gerundi es coneix perquè no podem posar-lo al començament de la frase. Un cop comprovat això, caldrà substituir la seva clàusula per una oració coordinada amb l'esmentada preposició. Vegem-ne un **Exemple:**

“El ferit fou dut a l'hospital, **morint** al cap de poc”,

(Fixau-vos que *no podem dir*, sense que se'n senti la lògica de les accions:

“**Morint** al cap de poc, el ferit fou dut a l'hospital”;

hem, per tant, *de canviar la clàusula de gerundi per una nova oració coordinada amb l'anterior* d'aquesta manera:

“El ferit fou dut a l'hospital, **i morí** al cap de poc”).

Ús indegut del gerundi

§ 14.

Exercici 9^{ix}

El gerundi és una forma verbal terminada en *-ant*, *-ent* o *-int*: el gerundi de *començar* és *començant*; el de *perdre* és *perdent*; el de *dormir* és *dormint*.⁵

1. A les vuit, *anant* cap al port, el vaig trobar a la Rambla de Santa Mònica.
2. *Cantant* les veritats es perden les amistats.
3. Tot *sabent-li* greu, el va castigar durament.
4. Estudiava la lliçó tot *dinant*.

Avui són freqüents els casos d'ús indegut del gerundi. Heus aquí un exemple de gerundi incorrecte:

5. Ahir vam anar a casa seva, *trobant-lo ja* a fora.

Quan enunciem, l'un darrera l'altre, dos fets dels quals el segon és conseqüència del primer, i expressem el segon valent-nos d'un gerundi, aquest gerundi és erroni. En 5, primer anàrem a casa seva, i conseqüència d'haver anat a casa seva fou de trobar-lo ja a fora: el fet de trobar-lo ja a fora no podem expressar-lo dient *trobant-lo ja a fora*. Ens cal mudar la frase de gerundi en una proposició independent

Ahir vam anar a casa seva i el *vam trobar* ja a fora.

⁵ Morfològicament, idò, **no són acceptables** d'altres formacions de gerundi, com ara aquelles —tan esteses a la parla col·loquial— que els fan acabar indegudament en *-guent* o en *-quent* (*beguent* o *visquent*), i que, en l'expressió formal, cal reconduir a les susdites en §, és dir *bevent*, *vivint*.

Preposició «a» en els complements directes

§15.

Exercici 10^x

1. Hem vist a la teva germana.
2. Hem escrit una carta a la teva germana.

En 1, què hem vist? la teva germana: la cosa *vista* és la teva germana: el complement *a la teva germana* és un complement directe.

En 2, què hem escrit? una carta; la cosa *escrita* no és la teva germana, sinó la carta: el complement *a la teva germana* és un complement indirecte (el complement directe és *una carta*).

Ara bé: cal recordar que el complement directe, fora de comptades excepcions, ha d'anar sense la preposició *a*. Així, cal corregir la proposició 1, escrivint:

1. Hem vist la teva germana.

Quan ens ocorre d'escriure un complement precedit de la preposició *a*, hem de deturar-nos a examinar si és directe o no: si és directe suprimirem la preposició *a*. ⁽⁶⁾

Un mitjà fàcil de conèixer si un complement és directe o indirecte consisteix a posar-lo en singular, si ja no hi està, i reemplaçar-lo per un pronom personal feble: si aquest es troba ésser *li*, el complement és indirecte; si es troba ésser *el*, *la*, *l'* o *en*, el complement és directe. Així, en 2, si reemplacem el complement *a la teva germana* per un pronom feble, aquest es troba ésser *li* (*Li hem escrit una carta*),. doncs el dit complement és indirecte (i, per tant, *Hem escrit una carta a la teva germana* és correcte). En 1, si reemplacem el complement *a la teva germana* per un pronom feble, aquest es troba ésser *l'* (*L'hem vista*); doncs el dit complement és directe (i cal, per tant, ometre-hi la preposició *a*. *Hem vist la teva germana*).

⁶ Aquesta regla admet alguna excepció; així, es construeixen amb *a* els pronoms personals (*mi*, *tu*, etc.), i s'usa igualment *a* en l'expressió *l'un a l'altre* i anàlogues. Però, fora d'aquests casos, es farà bé de suprimir la *a*, que en general sols és tolerable, excepcionalment, davant certs pronoms.

Preposicions «a» i «en» davant infinitiu

§16.

Exercici 11^{xi}

L'infinitiu precedit de *en* correspon a l'infinitiu espanyol precedit de *al*.

Exemple:

Català. En entrar jo, tots s'alçaren.

Espanyol. Al entrar yo, todos se levantaron.

Fora d'aquest cas, *en* és incorrecte i cal reemplaçar-lo per *a*.

No es dirà, doncs,

1. Us complaíeu *en* fer-lo enfadar.
2. No tardarà *en* venir.
3. No han pensat *en* fer tal cosa.

sinó:

1. Us complaíeu *a* fer-lo enfadar.
2. No tardarà *a* venir.
3. No han pensat *a* fer tal cosa.

**«Baix — sota»
(Usos incorrectes)**

En català tenim:

— *baix*, **adjectiu**, oposat a *alt*. **Exemple:**

1. En Pere no és alt: és més aviat *baix*.

— *baix*, **adverbi**, oposat a *dalt*. **Exemple:**

2. Els uns eren *baix*, els altres, *dalt*.

— *baix*, **preposició**, oposat a *sobre*. **Exemple:**

3. No és un grau sobre zero, sinó un grau *baix* zero.

Aquest ***baix*, preposició, és incorrecte** i cal reemplaçar-lo sempre per *sota*

3. No és un grau sobre zero, sinó un grau *sota* zero.

	<p>Són, doncs, incorrectes, i hi cal canviar <i>baix</i> en <i>sota</i>, expressions com: <i>baix les ordres de X.</i>, <i>baix el seu domini</i>, <i>baix la protecció de X.</i>, <i>baix la presidència de X.</i>, <i>baix la direcció de X.</i>, <i>baix la influència de</i>, <i>baix aquest aspecte</i>, <i>baix amenaça de</i>, <i>baix pena de mort</i>. És a dir: <i>sota les ordres de...</i></p>
<p>Pronoms febles. Les combinacions pronominals <i>li / l'hi / la hi / li ho</i> § 18. Exercici 12^{xii}</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ell m'escriu, i jo li escric. 2. Ella ens envia flors, i nosaltres li enviem fruita. <p>En 1, <i>li</i> vol dir <i>a ell</i>; en 2, <i>li</i> vol dir <i>a ella</i>: <i>li</i> equival sempre a <i>a ell</i> o <i>a ella</i>.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. En Joan no va gaire al teatre. <i>L'hi</i> has vist algun cop? 4. T'he dit que posassis el ram al gerro, i encara no <i>l'hi</i> has posat. <p>En 3, <i>l'hi</i> vol dir <i>en Joan al teatre</i> (<i>l'</i> vol dir <i>en Joan</i>, <i>hi</i> vol dir <i>al teatre</i>); en 4, <i>l'hi</i> vol dir <i>el ram al gerro</i> (<i>l'</i> vol dir <i>el ram</i>, <i>hi</i> vol dir <i>al gerro</i>). En ambdós casos <i>hi</i> és un adverb de lloc, que apareix combinat amb <i>l'</i>, complement directe.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. En Joan m'ha demanat el llibre. Vols que <i>l'hi</i> porti? 6. La Maria demana el vestit. <i>L'hi</i> has de tornar. <p>En 5, <i>l'hi</i> vol dir <i>el llibre a en Joan</i> (<i>l'</i> vol dir <i>el llibre</i>; <i>hi</i> vol dir <i>a en Joan</i>); en 6, <i>l'hi</i> vol dir <i>el vestit a la Maria</i> (<i>l'</i> vol dir <i>el vestit</i>; <i>hi</i> vol dir <i>a la Maria</i>). En ambdós casos <i>hi</i> val per <i>li</i> i apareix combinat amb <i>l'</i>, complement directe.</p> <p>Si en 3, 4, 5 i 6, reemplacem <i>en Joan</i>, <i>el ram</i>, <i>el llibre</i>, <i>el vestit</i> (masculins) per la <i>Teresa</i>, <i>la toia</i>, <i>la raqueta</i>, <i>l'ombrel·la</i> (femenins), és preferible d'escriure <i>la hi</i> enlloc de <i>l'hi</i>.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. La Teresa no va gaire al teatre. <i>La hi</i> has vista mai? 8. T'he dit que possessis la toia al gerro, i encara no <i>la hi</i> has posada. 9. En Joan m'ha demanat la raqueta. Vols que <i>la hi</i> porti?

	<p>10. La Maria demana l'ombrel·la. <i>La hi</i> has de tornar.</p> <p>Així com en 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10, tot dient <i>li</i>, no hem d'escriure li sinó <i>l'hi</i> o <i>la hi</i>, hi ha casos en què ens cal escriure <i>li ho</i></p> <p>11. A tu t'ho contaré, allò. Però, si veus en Joan, no <i>li ho</i> contis tu.</p> <p><i>Li ho</i> vol dir <i>allò a en Joan</i> (<i>li</i> vol dir <i>a en Joan</i>; <i>ho</i> vol dir <i>allò</i>).</p>
<p>Pronoms febles. «els», plural de «li» §19.</p>	<p>El plural de <i>el</i> és <i>els</i>, el plural de <i>la</i> és <i>les</i>; el plural de <i>li</i> és <i>els</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veuràs el teu amic? — <i>El</i> veuré demà. 2. Veuràs els teus amics? — <i>Els</i> veuré demà. 3. Veuràs la teva amiga? — <i>La</i> veuré demà. 4. Veuràs les teves amigues? — <i>Les</i> veuré demà. 5. Escriuràs al teu amic? — <i>Li</i> escriuré demà. 6. Escriuràs als teus amics? — <i>Els</i> escriuré demà. 7. Escriuràs a la teva amiga? -- <i>Li</i> escriuré demà. 8. Escriuràs a les teves amigues? — <i>Els</i> escriuré demà. <p>És molt freqüent, avui, d'usar <i>els hi</i> com a plural de <i>li</i>. És un defecte que cal evitar ⁷. En 6 i 8, seria incorrecte d'escriure <i>els hi escriuré demà</i>; cal escriure <i>els escriuré demà</i>, així referint-nos a un nom masculí (<i>els teus amics</i>) com a un nom femení (<i>les teves amigues</i>). En el cas 8, seria igualment incorrecte d'escriure (com fa algú) <i>les escriuré demà</i> o <i>les hi</i></p>

⁷ Més que no a la representació pronominal de dos sintagmes, la solució en les seqüències orals obeeix a l'aparició d'una mena de **coixí fonètic** per raons d'eufonia.

	<p><i>escriuré demà!</i></p> <p>Exemples de <i>els hi</i> incorrectes (que cal reemplaçar per <i>els</i>):</p> <p>Quan ells vindran <i>els hi</i> donaré aquests rams.</p> <p>No el volen pas comprar: no <i>els hi</i> agrada.</p> <p>Amb qué jugaran si <i>els hi</i> pren les joguines?</p> <p>Si les veig, <i>els hi</i> diré que has arribat.</p> <p>Passem ànsia: escriu-me i escriu-<i>los-hi</i>.</p> <p>Ens és igual, a nosaltres. A ells no <i>els hi és</i> també igual?</p> <p>No <i>els hi</i> vagis darrera.</p>
<p>Pronoms febles. La combinació <i>els hi</i> §20.</p>	<p>I. Quan amb <i>els hi</i> volem significar simplement <i>a ells</i> o <i>a elles</i>, cal reemplaçar-lo per <i>els</i>.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ells m'escruien, i jo <i>els hi</i> escric. 2. Elles ens envien flors, i nosaltres <i>els hi</i> enviem fruita. <p>En 1 i 2, <i>els hi</i> és incorrecte; cal reemplaçar-lo per <i>els</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ells m'escruien, i jo <i>els</i> escric. 2. Elles ens envien flors, i nosaltres <i>els</i> enviem fruita. <p>II. Quan <i>els hi</i> conté una indicació de lloc, <i>hi</i> és correcte (és <i>hi</i>, adverbí. Comparau amb § 18); però <i>els</i> pot haver-se de canviar en <i>les</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Ells no deuen anar mai al teatre; almenys no <i>els hi</i> veig mai. 4. Elles no deuen anar mai al teatre; almenys no <i>els hi</i> veig mai. <p>En 3, <i>els hi</i> és correcte: vol dir <i>a ells al teatre</i> (<i>els</i> vol dir <i>a ells</i>; <i>hi</i> vol dir <i>al teatre</i>). <i>Hi hi</i> és un adverbí de lloc, que apareix combinat amb <i>els</i>, complement directe (masculí).</p>

En 4, *els hi* és incorrecte: cal reemplaçar-lo per *les hi*:

4. Elles no deuen anar mai al teatre; almenys no *les hi* veig mai.

on *les hi* vol dir *a elles al teatre* (*les* vol dir *a elles*; *hi* vol dir *al teatre*). Per tant, la forma *hi* és un adverbi de lloc, que apareix combinat amb *les*, complement directe (femení).

III. Quan, en *els hi*, *hi* vol dir *a ell* o *a ella*, *hi* és correcte (és un *hi* que val per li. Comparau amb § 18); però *els* pot haver-se de canviar en *les* (com en el cas II).

5. En Joan m'ha demanat els llibres. Vols que *els hi* porti?

6. La Maria demana els vestits. *Els hi* has de tornar.

7. En Joan m'ha demanat les raquetes. Vols que *els hi* porti?

8. La Maria demana les joies. *Els hi* has de tornar.

En 5 i 6, *els hi* és correcte. En 5, *els hi* vol dir *els llibres a en Joan* (*els* vol dir *els llibres*; *hi* vol dir *a en Joan*), en 6, *els hi* i vol dir *els vestits a la Maria* (*els* vol dir *els vestits*; *hi* vol dir *a la Maria*). En ambdós casos *hi* val tant com *li* i apareix combinat amb *els*, complement directe (masculí).

En 7 i 8, *els hi* és incorrecte: cal reemplaçar-lo per *les hi*:

7. En Joan m'ha demanat les raquetes. Vols que *les hi* porti?

8. La Maria demana les joies. *Les hi* has de tornar.

En 7, ara, *les hi* vol dir *les raquetes a en Joan* (*les* vol dir *les raquetes*; *hi* vol dir *a en Joan*); en 8, *les hi* vol dir *les joies a la Maria* (*les* vol dir *les joies*; *hi* vol dir *a la Maria*). En ambdós casos *hi* val tant com *li* i apareix combinat amb *les*, complement directe (femení).

IV. Quan, en *els hi*, *els* vol dir *a ells* o *a elles* (això és, quan *els* és el plural de li. Comparau amb § 19), llavors *els* és correcte; però *hi* sols és correcte quan amb ell designem una circumstància de lloc. **Exemple:**

	<p>9. Heus aquí els coves de la Maria i de la Teresa: posa'ls-hi peix. (Com diríem: Heus aquí els nostres coves: posa'ns-hi peix.)</p> <p>Fora d'aquest cas, poc freqüent, cal mudar <i>hi</i> en <i>el</i>, <i>la</i>, <i>els</i>, <i>les</i> o <i>ho</i> segons els casos. Així <i>els hi</i> és incorrecte en les cinc proposicions següents:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Si ens el deixen (el cove), <i>els hi</i> tornarem tot seguit. 11. Si ens la deixen (l'escala), <i>els hi</i> tornarem ara mateix. 12. Si ens els han presos (els sacs), no <i>els hi</i> podem pas tornar. 13. Si ens les han preses (les claus), no <i>els hi</i> podem pas tornar. 14. Si ens ho han robat, com <i>els hi</i> podem tornar? <p>En 10, 11, 12, 13 i 14 cal reemplaçar <i>hi</i> respectivament per <i>el</i> (això és, <i>el cove</i>), <i>la</i> (això és, <i>l'escala</i>), <i>els</i> (això és, <i>els sacs</i>), <i>les</i> (això és, <i>les claus</i>) i <i>ho</i> (això és, <i>allò robat</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Si ens <i>el</i> deixen, els <i>el</i> tornarem tot seguit. 11. Si ens <i>la</i> deixen, els <i>la</i> tornarem ara mateix. 12. Si ens <i>els</i> han presos, no els <i>els</i> podem pas tornar. 13. Si ens <i>les</i> han preses, no els <i>les</i> podem pas tornar. 14. Si ens <i>ho</i> han robat, com els <i>ho</i> podem tornar?
<p>Pronoms febles. Més sobre la combinació <i>els hi</i> §21. Exercici 13^{xiii}</p>	<p>De la mateixa manera que és incorrecte de dir: <i>No els hi comprarem la fruita</i> en lloc de <i>No els comprarem la fruita</i> (Cap. § 20-I), és incorrecte de dir:</p> <p>Sempre dónes diners als nois. No <i>els en hi</i> donis.</p> <p>Cal dir:</p>

	<p>1. Sempre dones diners als nois. No <i>els en</i> donis. En canvi, és correcte de dir:</p> <p>2. Tens peix? Heus aquí els coves de la Maria i la Teresa: posa'ls-en-hi (o <i>posa'ls-n'hi</i>).</p> <p>En 1, <i>els en</i> vol dir <i>diners als nois</i> (<i>els</i> vol dir <i>als nois</i>; <i>en</i> vol dir <i>de diners</i>). En 2, <i>els en hi</i> vol dir <i>a la Maria i a la Teresa peix al cove</i> (<i>els</i> vol dir <i>a la Maria i a la Teresa</i>; <i>en</i> vol dir <i>de peix</i>; <i>hi</i> vol dir <i>al cove</i>).</p> <p>En la proposició següent és millor <i>li'n</i> que <i>n'hi</i>.</p> <p>3. Volia estampes, i <i>li'n</i> vaig donar quatre (millor que <i>n'hi</i> vaig donar quatre).</p> <p>En canvi, <i>n'hi</i> és perfecte en</p> <p>4. No hi ha cap bandera: <i>n'hi</i> vaig a posar una.</p> <p>En 3, <i>li'n vaig donar quatre</i> vol dir <i>en vaig donar quatre a ell</i> (<i>li</i> vol dir <i>a ell</i>). En 4, <i>n'hi vaig a posar una</i> vol dir <i>en vaig a posar una allí</i> (<i>hi</i> vol dir <i>allí</i>).</p>
<p>«Llur» (Ús incorrecte del possessiu de 3a persona plural) §22.</p>	<p>1. El capità i <i>llur</i> fill moriren el mateix dia.</p> <p>2. La Maria era més jove que <i>llur</i> germà.</p> <p>En aquestes dues proposicions, <i>llur</i> és incorrecte, perquè es refereix a una sola persona: en 1, <i>llur</i> és emprat significant <i>d'ell</i>, i en 2, significant <i>d'ella</i>; i <i>llur</i> no significa singularment <i>d'ell</i> o <i>d'ella</i>, sinó en plural <i>d'ells</i> o <i>d'elles</i> (és un possessiu àton de tercera persona plural); <i>llur</i> (com <i>leur</i> en francès) es refereix sempre a dos o més posseïdors. En 1 i 2 cal usar, en lloc de <i>llur</i>, el possessiu <i>seu</i> o <i>son</i>:</p> <p>1. El capità i <i>el seu</i> fill (o <i>son</i> fill) moriren el mateix dia.</p>

	<p>2. La Maria era més jove que <i>el seu</i> germà (o <i>son</i> germà).</p> <p>En canvi, en les proposicions:</p> <p>3. En Pere i en Joan fa molt temps que no han vist <i>el seu</i> germà.</p> <p>4. En Pere i la Maria han vist morir tots <i>els seus</i> fills.</p> <p>El possessiu <i>el seu</i> pot reemplaçar-se per <i>llur</i>, puix que, en 1, <i>el seu</i> vol dir <i>el d'ells</i> (<i>en Pere i en Joan</i>: dos posseïdors) i en 2 vol dir <i>els d'ells</i> (<i>en Pere i la Maria</i>: dos posseïdors).</p> <p>3. En Pere i en Joan fa molt temps que no han vist <i>llur</i> germà.</p> <p>4. En Pere i la Maria han vist morir tots <i>llurs</i> fills.</p>
<p>«el mateix» (Ús indegut com a sintagma díctic⁸) §23.</p>	<p>Cal evitar l'ús de <i>el mateix</i> emprat per evitar la repetició d'un nom citat anteriorment.</p> <p>1. Han d'ésser cridats a declarar els fills del nunci; i encara convé que compareguin a declarar tots els que ens han adreçat queixes contra <i>el mateix</i>.</p> <p>2. La màquina ja està gairebé acabada de muntar; però encara no hem rebut la major part dels accessoris de la <i>mateixa</i>.</p> <p>3. Aneu de seguida al local de l'associació i, amb l'ajut de la policia, escorcolleu totes les persones que trobareu reunides en <i>el mateix</i>.</p> <p>4. Aquells fulls són d'un llibre de qué no es tenia cap notícia, i els fulls que ara acaben d'ésser descoberts en l'arxiu X. sembla que també pertanyien <i>al mateix</i>.</p> <p>5. La primera prova tindrà lloc el dia dos de febrer, i la segona, el dia vint-i-quatre</p>

⁸ Relatiu o pertanyent a la dixi, la funció lingüística consistent a assenyalar algú o alguna cosa ja present en el moment de la comunicació.

	<p><i>del mateix.</i></p> <p>Aquest <i>el mateix</i> pot evitar-se recorrent a algun dels mots <i>ell, aquest, aquell, el seu, hi, en</i>, i encara <i>el mateix</i> o <i>el dit</i> seguits d'un substantiu adequat (que pot ésser a vegades el mateix que es tractava d'evitar). Així:</p> <p>En 1: en lloc de <i>contra el mateix</i> pot dir-se <i>contra ell</i>.</p> <p>En 2: en lloc de <i>dels accessoris de la mateixa</i> pot dir-se <i>dels seus accessoris</i>, o bé simplement <i>dels accessoris</i> anteposant un <i>n'</i> al verb (<i>no n'hem rebut...</i>).</p> <p>En 3: en lloc de <i>que trobareu reunides en el mateix</i> pot dir-se <i>que hi trobareu reunides</i>.</p> <p>En 4: en lloc de <i>al mateix</i> pot dir-se <i>al dit llibre</i>.</p> <p>En 5: en lloc de <i>el mateix</i> pot dir-se <i>el mateix mes</i>.</p>
<p>«demés» (barbarisme) §24.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De la colla, veiérem en Pere i en Josep: <i>els demés</i> no comparegueren. 2. Quatre d'elles van venir amb nosaltres, i <i>les demés</i> se'n van tornar. 3. I qué faràs <i>els demés</i> dies de la setmana? 4. Calç, guix i <i>demés</i> materials de construcció. 5. Pares, germans, oncles, cosins i <i>demés</i> parents... 6. Els alcaldes, regidors i <i>demés</i> autoritats competents. <p><i>Demés</i>, adjectiu determinatiu (Comparau amb § 4, <i>demés</i> conjunció) deu ésser rebutjat:</p> <p><i>els demés</i> pot reemplaçar-se per <i>els altres, tots els altres, els restants, la resta</i>.</p> <p><i>demés</i> (no precedit d'article) pot reemplaçar-se per <i>tots altres, tots</i> posposat, <i>qualssevol</i>.</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. De la colla, veiérem en Pere i en joan: <i>els altres</i> no comparegueren. 2. Quatre d'elles van venir amb nosaltres, i <i>les altres</i> se'n van tornar. 3. I qué faràs <i>els altres</i> dies de la setmana? 4. Calç, guix i <i>tots altres</i> materials de construcció. 5. Pares, germans, oncles, cosins i parents <i>tots</i>... 6. Els alcaldes, regidors i <i>qualsevol</i> (o <i>totes altres</i>) autoritats competents.
<p>«lo» neutre (barbarisme morfosintàctic) §25.</p> <p>«lo» davant «que» relatiu §26.</p>	<p>En l'eliminació del mot <i>lo</i> es cometen actualment greus errors. Tres són els mots emprats avui en la llengua literària per a substituir aquest <i>lo</i> defectuós: <i>això</i>, <i>allò</i> (⁹) i <i>el</i>. Però cal tenir molt en compte, en fer la substitució de <i>lo</i> per qualsevol d'aquests tres mots, que el fet que l'un d'ells sigui un bon substitut de <i>lo</i> en un cas determinat no vol dir que ho sigui en tots els casos; i, encara, que en molts casos no ho és cap d'ells, i l'eliminació de <i>lo</i> exigeix llavors d'abandonar la locució o gir en què figura aquest mot i de donar un altre tomb a la frase.</p> <p><i>lo</i> davant el relatiu <i>que</i>. Exemple:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Lo</i> que et convé ara és anar a descansar. 2. <i>Lo</i> que ell desitja és un rellotge. 3. Vejam si entendràs <i>lo</i> que t'explicaré. 4. Ensenya'm <i>lo</i> que t'han portat.

9 O, subsidiàriament, *això*.

5. No sé pas *lo* que m'ha dit.
6. Ara estigues atent a *lo* que et diré.
7. No ens amagueu res de *lo* que heu sentit a dir.
8. Per *lo* que m'han dit, veig que no és pas veritat.

Els substituïts emprats en aquest cas són *això* (*ço*), *allò* i *el*.

això: — La combinació *això que* té l'inconvenient de constituir un arcaisme de difícil implantació. No convé evidentment a tots els estils, i és per això que molts escriptors miren d'evitar-lo recurrent, sia a *allò que*, sia a *el que* o *el què*.

allò: — Essent *allò* un demostratiu, *això* fa que *allò que* no sigui l'equivalent exacte de *lo que* (com *aquell que* no és l'equivalent exacte de *el que*): *allò que* pot certament, en determinats casos, emprar-se en lloc de *lo que*, però cal anar molt amb compte en el seu ús.

9. *Lo* que convé als uns no convé als altres.
10. *Allò* que convé als uns no convé als altres.

Aquí, no hi ha cap inconvenient a reemplaçar *lo* per *allò*; però és evident que 11 i 12 no tenen la mateixa força:

11. Ensenya'm *lo* que t'han portat.
12. Ensenya'm *allò* que t'han portat.

el: — La combinació *el que*, pot considerar-se, en general, com el millor substituït de *lo que*; té, però, l'inconvenient de coincidir, quant a la forma, amb la combinació de l'article masculí i el relatiu *que* (Comparau amb § 7). Això fa que la substitució sistemàtica de *lo que* per *el que* pugui donar lloc a frases equívokes. Així:

13. Llavors va entrar un dels nostres companys: era *lo* que esperàvem.

on la segona proposició vol dir, sense equívoc possible, que esperàvem *que entrés un qualsevol dels nostres companys*.

Fent, en 13, la substitució de *lo que* per *el que*, tenim:

14. Llavors va entrar un dels nostres companys: era *el* que esperàvem.

on la segona proposició admet una altra interpretació: nosaltres esperàvem *el company que va entrar*.

En casos com aquest cal naturalment recórrer a una altra construcció. En 14, per exemple, l'equívoc desapareix escrivint:

14. Llavors va entrar un dels nostres companys: això era el que esperàvem.

Observació. La substitució de *lo* per *el* emmena la substitució de *a lo*, *de lo* i per *lo* per *al*, *del* i *pel*:

6. Ara estigues atent *al* que et diré.

7. No ens amagueu res *del* que heu sentit a dir.

8. *Pel* que m'han dit, veig que no és pas veritat.

lo davant un adjectiu qualificatiu.

En aquest cas, són emprats, com a substituïts de *lo*: *el* (mudat en *l'* davant d'un adjectiu començat en vocal o *h*); *allò*, correcte en alguns casos; i *això*, gairebé sempre incorrecte. Sovint, però, són així mateix dolents *el* i *allò*.

Quan *lo* precedeix un adjectiu qualificatiu, convé distingir dues categories d'expressions:

—Aquelles en què l'adjectiu revesteix invariablement la forma masculina del

**«lo» davant
qualificatiu**

§27.

singular. **Exemple:** *lo odiós del seu capteniment; lo odiós de la seva presència.*

—Aquelles en què l'adjectiu varia segons el gènere i el nombre del nom a què es refereix. **Exemple:** *jo admiro lo desinteressat que ha estat en Joan; jo admiro lo desinteressad^a que ha estat la Joana.*

I. En les primeres s'evita *lo* canviant-lo en *el* (*l'* davant vocal o h) o en *el que és* (i on diem *el que és*, entengueu *el que és* o *això que és* o *el què és*. Comparau amb § 26).

- a) 1. Barrejar *lo* diví i *lo* humà.
- 2. Confondre *lo* sublim amb *lo* bell.
- 3. No discernir *lo* ver de *lo* fals.
- b) 4. *Lo* bo és que ell no en sap res.
- 5. *Lo* estrany seria que no vingués.
- 6. *Lo* cert és que no L'han pogut haver.
- c) 7. *Lo* intolerable és el seu silenci.
- 8. *Lo* estrany és la seva abstenció.
- 9. *Lo* inexplicable és la seva desaparició.

En frases com les del grup *a*, és preferible *el* i sols excepcionalment *el que és*; en canvi, en frases com les dels grups *b* i *c* (sobretot *c*), és, en general, més aviat preferible *el que és*.

Ara, en frases com:

- d) 10. *Lo* noble del seu capteniment.
- 11. *Lo* odiós de la seva presència.
- 12. *Lo* sublim de la seva acció.
- 13. *Lo* irremeiable del seu mal.

(en què l'adjectiu neutre va acompanyat d'un complement introduït amb la preposició *de*: *del seu capteniment*, *de la seva presència*, etc.), pot encara emprar-se *el* com a substitut de *lo*; però sovint convé de donar un altre tomb a la frase, i el gir que, en general, és el més adequat per a substituir *lo* + adjectiu + *de*, és *el que té de* + adjectiu.

Exemple:

10. El que té de noble el seu capteniment.
11. El que té d'odiós la seva presència.

En els casos en què el sentit de la frase no és el dels exemples *d*, el mitjà, millor d'evitar *lo* sol ésser de substituir-lo per un substantiu adequat.

14. *Lo* més alt de l'illa és el planell X. *La part* més alta de l'illa és el planell X.

Fins i tot en els exemples *d*, es pot en algunes ocasions recórrer a aquest mitjà:

10. La noblesa del seu capteniment.

II. Entre aquelles expressions en què l'adjectiu de *lo* varia segons el gènere i el nombre del nom a què es refereix, les més importants són les del tipus següent:

15. Jo admiro *lo* desinteressada *que és* la Maria.
16. Ningú no sap *lo* dolents *que són* aquests xicots.
17. Mai no diries *lo* fatigós *que és* aquell camí.
18. Poc et penses *lo* contentes *que estaran* tes germanes.

Aquí, les expressions que resulten de canviar simplement *lo* en *el* són del tot inacceptables. El que es fa ordinàriament és de canviar *lo* en *el* tot transportant l'adjectiu més enllà del verb, això és, de canviar el gir *lo* + adjectiu + *que* + verb en *el*

que verb + adjectiu:

15. Jo admiro *el que* és desinteressada *la* Maria (a).
16. Ningú no sap *el que* són dolents aquests xicots (a).
17. Mai no diries *el que* és fatigós aquell camí (a).
18. Poc et penses *el que* estaran contentes tes germanes (a).

Assenyalem, però, com a preferible el gir *com* + verb + (*de*) + adjectiu:

15. Jo admiro *com* és (*de*) desinteressada *la* Maria (*b*).
16. Ningú no sap *com* són (*de*) dolents aquests xicots (*b*).
17. Mai no diries *com* és (*de*) fatigós aquell camí (*b*).
18. Poc et penses *com* estaran (*de*) contentes tes germanes (*b*).

«lo» davant
participi

§28.

lo davant un participi. En aquest cas *el* és incorrecte: cal, o bé canviar *lo* en *allò* o en un substantiu adequat, o bé mudar el participi en una proposició de relatiu referida a un antecedent neutre (*allò, el* o *això*. Comparau amb § 26). Així, són incorrecte:

1. Contràriament *a l'afirmat* en algunes informacions...
2. Es féu explicar *l'ocorregut*.
3. Nosaltres ens atenem *al dit*.

En 1, calia dir *a allò afirmat*, o *al que ha estat afirmat*, o *al que s'afirmava*, etc.

En 2: *el que havia ocorregut*, *els fets ocorreguts*, etc. En 3: *al que hem dit*, *al que vam dir*, *a allò dit*, etc.

**«lo» davant
adverbi**

§29.

lo davant un adverbi. Generalment es tracta de construccions anàlogues a les estudiades en el § 27-II. **Exemple:**

M'admira *lo* lluny que són ja.

on sol recórrer-se al gir *a*, però sembla també preferible el gir *b*:

a. M'admira el que són lluny ja.

b. M'admira com són de lluny ja.

Són notables les locucions adverbials comparatives, per exemple, en:

1. Vine *lo més aviat* que podràs.
2. Fes-ho *lo millor* que sabràs.

on el gir *lo* + adverbi + *que* pot canviar-se en *com* + adverbi i també en *al* + adverbi + *que*:

1. Vine *com* més aviat podràs.
Vine *al* més aviat *que* podràs.
2. Fes-ho *com* millor sabràs.
Fes-ho *al* millor *que* sabràs.

**«lo» davant
determinant**

§30.

lo davant allò que, d'acord amb la gramàtica tradicional, Fabra anomena un adjectiu determinatiu: *lo molt*, *lo poc*, *lo més*, *lo menys*, *lo bastant*, *lo mateix*, *lo altre*, *lo demás*, *lo qual*, *lo meu*, *lo teu*, etc. i, relacionats amb aquests, *lo d'ell*, *lo del meu pare*, etc.

Aquí rares vegades són bones les combinacions resultants de canviar *lo* en *el*. És bona

el mateix; algun cop, l'altre, el molt, el poc. Però en la majoria dels casos cal substituir lo per el que és (o això que és o allò que és. Comparau amb § 27-I), o bé per un substantiu adequat, si no és que s'ha de recórrer a un gir completament distint. Així, serveix a evitar lo altre o lo demés: la resta, totes altres coses; — lo més que: pel cap alt; — lo menys que. — pel cap baix, sempre; — lo qual: la qual cosa o què (Vegeu més avall § 31); — lo meu: el que és meu, això meu; — lo de...: el que és de..., l'assumpte de..., l'afer de..., etc.

«lo qual»

(barbarisme)

§ final.^{xiv}

1. O hauries d'atorgar que Déu és injust, *lo qual* és impossible.
2. Ell ho deixà tot als seus nebots; *lo qual* ningú no hauria esperat mai.
3. Tots han arribat bons i sans; de *lo qual* ens hem alegrat molt.
Els ens demanaren de fer les paus; a *lo qual* accedírem de bon grat.

La locució conjuntiva *lo qual* (així com un *lo què* amb què a vegades la substituïm) és **inacceptable**. Podem reemplaçar-la per *la qual cosa* en tots els casos, i, quan ve al darrera de certes preposicions (*a, amb, de, en, per*), també pel simple mot *què*:

1. O hauries d'atorgar que Déu és injust; *la qual cosa* és impossible.
2. Ell ho deixà tot als seus nebots; *la qual cosa* ningú no hauria esperat mai.
3. Tots han arribat bons i sans; de *la qual cosa* ens hem alegrat molt.
Tots han arribat bons i sans; de *què* ens hem alegrat molt.
4. Ells ens demanaren de fer les paus; a *qual cosa* accedírem de bon grat.
Els ens demanaren de fer les paus; a *què* accedírem de bon grat.

Bibliografia

A fi de millorar la nostra expressivitat, podem fer ús d'obres com les ressenyades a continuació:

- **BADIA, Joan et alii.**

El llibre de la llengua catalana per a escriure correctament el català. Barcelona: Edicions Castellnou & Hermes Editora General, 1997. [**És un compendi gramatical i de dubtes molt exhaustiu: demana'l al professor**]

- **BRUGUERA, Jordi**

Diccionari de dubtes i dificultats del català. Barcelona: Enciclopèdia Catalana (“El Calidoscopi”), 200?.

- **CORBERA i POU, Jaume.**

Vocabulari de Barbarismes del català de Mallorca. Palma: Promotora Mallorquina de Mitjans de Comunicació (“Col·lecció Diàleg”; 1), 1983.

Nou vocabulari de Barbarismes del català de Mallorca. Palma: El Tall, editorial (“El calaix d’El Tall”; 8), 1993.

- **FABRA, Pompeu.**

Les principals faltes de gramàtica (Manera d’evitar-les). Barcelona: Editorial Barcino (“Col·lecció Popular Barcino”; 2), 1925.

- **MIRAVITLLES, Joan.**

Diccionari general de barbarismes i altres incorreccions. Barcelona: Editorial Claret (“Col·lecció Pompeu Fabra”, 10), 1982.

- **MOLL, Francesc de Borja.**

Gramàtica catalana referida especialment a les Illes Balears. Palma de Mallorca: Editorial Moll (“Biblioteca ‘Raixa’”, 72), 1982⁵.

- **RASPALL i JUANOLA, Joana & MARTÍ i CASTELL, Joan.**

Diccionari de locucions: Edició ampliada i amb un índex de paraules. Barcelona: Edicions 62 (“Col·lecció El Cangur”; 173. Sèrie: Dictionaris), 1997³.

- **TARRIDA i MUNTANER, Alfons & PASCUAL i FERRANDO, Emili.**

Diccionari Regina d’ús del Català (Barbarismes, sinònims, equivalències català-castellà, castellà-català. Gentilicis. Vocabularis català-castellà de vegetals i animals). Barcelona: Editorial Regina, 1984.

- XURIGUERA, Joan Baptista.

Els verbs catalans conjugats. Barcelona: Editorial Claret (“Col·lecció Pompeu Fabra”, 6), 1972.

Mediateca

També podem fer ús de documents específics del CD, com ara:

- Els aplegats dins **\Llengua\Ortografia**
- O el de **\Llengua\Morfologia**
- O bé els de **\Llengua\Sintaxi**
- I molt especialment els que s’inclouen dins **\Llengua\Vocabulari de Barbarismes**

Bateria d'exercicis

i Exercici 1. En les proposicions següents, afegiu *no* allà on calgui.

1. Ningú ens ha vist passar. — 2. Mai diuen el que pensen. -- 3. Enlloc l'hem trobada. — 4. La Maria, no vindrà? Tampoc vindrà en Pere. — 5. Cap d'elles ho acceptarà. -- 6. Si cap d'elles t'ho pregunta, respon-li que no ho saps. — 7. Si cap d'elles t'ho vol dir, com ho faràs per a saber-ho? — 8. Si mai els veus, dóna'ls expressions de part meva. — 9. Ho ha dit sense ningú preguntar-li-ho. — 10. En ma vida he vist una cosa igual. — 11. Res voldria dir que pogués molestar sa mare. — 12. Sí ningú et pregunta res, no tindràs feina a contestar a ningú. 13. Si ningú et pregunta res, cal que t'hi miris, a contestar-li. — 14. Es un home molt valent: res l'espanta. — 15. Ens escolta sense mai dir una paraula. — 16. Res us dirà que ja no sapigüeu. — 17. Ni ell ni cap de vosaltres és capaç d'endevinar-ho. — 18. Gens ens alegrarem de la seva derrota. — 19. Si gens de vent hagués fet, ja s'ho hauria emportat tot. — 20. Cap dona voldrà banyar-s'hi, en aquesta piscina.

ii Exercici 2. En els passatges següents, quins *doncs* són bons i quins inacceptables.

1. Plou? *Doncs* no surtis. — 2. Avui encara no te'l podré presentar, *doncs* no arribarà fins demà. — 3. Ja és aquí i ve tot sol. — *Doncs* ara el podem escometre i dir-li allò. — 4. No deies que això no ho faries mai? *Doncs* per què li fas creure que ho faràs? — 5. Aquest exemple han d'imitar-lo les classes obreres, *doncs* aquesta tàctica ha portat grans avantatges. — 6. Què em valen a mi els béns i les riqueses, *doncs* som destituïda de tot goig, plaer i consolació? — 7. Tot animal és mortal; l'home és un animal; *doncs* l'home és mortal. — 8. L'home és mortal *doncs* és un animal. — 9. Està molt enfadat amb tu, *doncs* no l'has saludat. — 10. Està molt enfadat amb tu. *Doncs*, senyal que no l'has saludat. — 11. Alguna cosa deu tenir aquest menut, *doncs* plora tot el dia. — 12. Els haveu de castigar, *doncs*, si no, no faran mai bondat. — 13. Els has de renyar, *doncs* no fan mai res del que els manes. — 14. Sense el seu consentiment, no podem fer res; *doncs* convé que el vagis a veure avui mateix. — 15. Convé que el vagis a veure avui mateix, *doncs* sense el seu consentiment no podem fer res.

ⁱⁱⁱ **Exercici 3.** En quines de les proposicions següents *quin* és correcte i en quines no. Feu-hi les correccions degudes:

1. Ignorem en *quina* època ocorregué el cataclisme. — 2. En l'època de la dominació francesa, en *quina* època moriren els prínceps X. i Y. — 3. El gall dindi, el *quin* era envejós del pagó, anà a trobar el gall i li digué... — 4. Hi havia una gran gentada en la *quina* figuraven els generals X. Y. i Z. — 5. Ell no sabia pas *quina* de les dues comprar. — 6. El príncep, *quin* germà era casat amb una de les dues filles de X., demanà en matrimoni l'altra filla. — 7. Devien quatre mil pessetes, *quina* suma pagaren al seu administrador. — 8. Si jo et deia ara *quines* són les seves pretensions, comprendries que no hi ha res a fer. — 9. És un gran portal, *quines* columnes són de marbre. — 10. Un estoig on hi ha una esquelleta petita i quatre capsetes de fusta, en *quines* capsetes no hi ha res. — 11. Voldria saber *quin* camí agafareu. — 12. L'amo de la casa en la *quina* estàveu vosaltres, ja fa temps que no viu en el poble. — 13. És el músic *quines* obres han tingut més èxit aquests darrers anys. — 14. Celebraren el seu triomf amb aclamacions eixordadores. *Quines* aclamacions arribaven fins a orelles del vençut...

^{iv} **Exercici 4.** Quins *el que* són bons i quins són erronis en les següents proposicions:

1. Aquesta noia i *la que* se n'ha anat ara mateix, són germanes. — 2. És la noia de *la que* parlàvem ara mateix. — 3. Aquests documents, en *els que* hem trobat tants d'exemples de la dita construcció, provenen tots de la biblioteca del seu besavi. — 4. Aquests documents i *els que* ha examinat el teu amic són els mateixos que utilitzà l'autor X. — 5. Continua amb la mateixa intransigència, de *la que* ens hem lamentat tantes vegades. — 6. Porta'm els guants. — Quins? *Els que* són damunt la taula? — 7. Cerca-ho en aquella obra, en *la que* ho trobaràs explicat minuciosament. — 8. L'obra de Guimerà a *la que* es referia, no era *Mar i cel*, sinó *Terra baixa*. — 9. Aquest bastó no és pas *el que* jo he perdut. — 10. Han trobat vint o trenta capsos, regirant el magatzem; però no són *les que* tu reclamaves.

^v **Exercici 5.** Reemplaceu *qual* per *el qual* o *el ... del qual* segons calgui.

1. Ara mateix ha estat publicada la traducció d'aquesta obra, de *qual* obra han sortit ja tres edicions alemanyes. — 2. Fa setanta anys que morí aquest autor, *quals* obres són encara llegides amb profit pels estudiosos. — 3. Era una estàtua d'argent sobre un pedestal de marbre, *qual* estàtua fou robada en l'assalt al castell.— 4. Us lliuraran fins a quaranta mil pessetes, *qual* suma haureu de destinar a la reparació de la casa i a la compra del molí. — 5. Aquest gran savi, *quals* descobertes influïren tan poderosament en el desenvolupament de les ciències naturals, era fill d'un humil ciutadà de X. — 6. Demaneu a l'administrador que us lliuri els llibres que són a l'armari de la sala blava, *quals* llibres trametreu al meu fill després de fer-ne l'inventari.

^{vi} **Exercici 6.**— En les proposicions següents lleveu els pronoms febles allà on calgui a fi que les dites proposicions esdevinguin correctes:

1. Van portar el malalt, al qual, degut al seu estat, no li poguérem fer l'operació. — 2. Aquella és la regió de la qual sens dubte en procedeixen la major part dels Sacanell. — 3. I heus aquí com fou destruït aquell bosquet, on hi havíem passat tantes estones delicioses. — 4. Ja no existeix aquella font, on.— te'n recordes?— sempre que hi anàvem hi trobàvem la Maria amb els nens. — 5. Aquest és l'home que aquest matí, quan passàvem pel pont, l'hem trobat assegut a la barana. — 6. Això mateix que ara, que ell no és al davant, ho contes tan minuciosament ¿per què no ho contes així mateix quan ell et pot sentir? — 7. Vés-te'n a Olot, on hi són tots ells, a qui, quan els veuràs, els pots dir que ja no cal que vinguin per Cap d'any. — 8. Hi havia una gran gentada, en la qual hi figuraven els generals X. Y. i Z. — 9. Entràrem al pati, on hi eren tots jugant a pilota.

^{vii} **Exercici 7.**—Refeu les proposicions de relatiu que siguin incorrectes:

1. Aquell home que en deien tant de mal, és l'home més bo del món. — 2. Ja és aquí la caixa que hi posarem

els llibres. — 3. Era el mateix pescador que li havíem llogat la barca. — 4. El turó de Galzeran és aquell puig que n'han tret tots els arbres. — 5. Són pins gegants que les arrels arriben fins més enllà del clos. — 6. És aquell castell que tenia una torre quadrada i ara hi han fet un campanaret. — 7. És una planta que se'n treu aquesta essència. — 8. L'advocat que li vam anar a demanar consell, ara és fora, i ens caldrà anar a veure'n un altre. — 9. És un indret del bosc que a penes hi entra la claror.

^{viii} **Exercici 8.**—Suprimiu les preposicions *de*, *a* i *en* allà on calgui.

1. Estem segurs de què ho faran. — 2. Això de què tant parreu, no és res en esguard del que ells van fer. — 3. Això que ens dieu de què moltes vegades ens heu escrit i no us hem respost, sapigheu que us hem escrit almenys dues vegades... — 4. I vós, amb la vostra triga, donàreu lloc a què ells tinguessin temps d'emportar-s'ho tot. — 5. T'ho diré amb la condició de què no ho diguis a ells. — 6. Jo no sé pas de què et queixes. — 7. Teníem por de què no vindrien. — 8. Aquesta confiança en què estàs, t'ha de perdre. — 9. No tinc gaire confiança en què ens ajudin com caldria. — 10. Es gloriegen de què els seus deixebles són els que han obtingut les millors qualificacions. — 11. Has comès una falta de què t'has de penedir un dia o altre. — 12. No entenc a què et refereixes. — 13. Ja són concedits els càrrecs a què aspiràveu. — 14. Això és la millor prova de què ells no en sabien res. — 15. Aspiraven a què els fos concedida aquella gràcia.

^{ix} **Exercici 9.**—En les proposicions següents, quins gerundis són bons i quins inadmissibles. Feu-hi les correccions que calgui:

1. Et convenceràs que ja és a fora, *anant* ara mateix a casa seva. — 2. Va girar-se un peu, *havent-lo* d'acompanyar nosaltres fins a casa seva. — 3. Atacaren violentament l'enemic, *aconseguint* fer-lo recular vuit quilòmetres. — 4. Va menjar massa, *fent-li* mal i *havent-se* de ficar al llit. — 5. Ens havíem errat de camí, *havent* de tornar endarrera més d'un quilòmetre. — 6. (Hem anat de A a B i, en arribar a B, hem atacat l'enemic, que era a B, el qual es veu obligat a recular de B a C, i diem:) Hem anat a B, *atacant* l'enemic, que s'ha vist obligat

a recular. — 7. (Combatent i obligant l'enemic a recular, hem anat de A a B, i diem:) Hem anat a B *atacant* l'enemic, que s'ha vist obligat a recular. — 8. Caigué daltabaix del pont, *topant* de cap contra un roc del torrent. — 9. Va caure al sortidor *abocant-se* a la barana per veure els peixos. — 10. Va morir dissabte *essent* enterrat diumenge. — 11. Vam anar a casa seva *essent-ne* ell ja a fora. — 12. Li escrivírem, *contestant-nos* ell l'endemà mateix. — 13. Donant moltes voltes pel bosc, a l'últim vaig trobar-ho, *comunicant-ho* tot seguit al seu amo.

^x **Exercici 10.**—Suprimiu la preposició *a* allà on calgui:

1. Pel camí hem trobat a dos homes que anaven cap al poble. — 2. Vaig comprar flors i vaig enviar-les a la senyoreta X. — 3. La coneixes, a la senyoreta X.? — 4. Han assassinat al fill del moliner. — 5. El gos encaçava una gallina; el gat, a una rata. — 6. Ja heu pujat al malalt en el cotxe? — 7. Ja heu pujat la medicina al malalt? — 8. A qui has vist? — 9. A qui el donaràs, aquest llibre? — 10. A qui has saludat, ara? — 11. Això no afecta als teus interessos. — 12. Abraça a ton pare de part meva. — 13. Crideu a les nenes, que ja és hora de sopar. — 14. Ell estimava a la Maria; tu, a la Joana. — 15. Feu un crit a la mainada: si no, no vindran mai. — 16. Això, ja ho pots portar a l'amo. — 17. Escric al director. — 18. No ho diguis a la mare. — 19. Obeïu a la mare. — 20. Recorda-ho a la teva germana. — 21. Recordes a la seva àvia?

^{xi} **Exercici 11.**—En les proposicions següents, quins *en* són correctes i quins cal reemplaçar per *a*:

1. Ell s'ha entossudit *en* negar-ho. — 2. Heu vist com s'enrojolava *en* negar-ho? — 3. Tot consisteix *en* córrer més que l'altre. — 4. Han invertit cent mil pessetes *en* edificar aquesta casa. — 5. Tots s'indignaren *en* saber que no era veritat. — 6. Han estat un quart *en* inflar la bomba. — 7. Han rigut molt *en* inflar la bomba. — 8. Insisteixen *en* afirmar que no és veritat. — 9. Trobeu gust en turmentar-lo. — 10. Corre, *en* tornar: no t'entretenguis pel camí.

^{xii} **Exercici 12.**— Reemplaceu allà on calgui li per *l'hi*, *la hi* o *ho*.

1. Ja has pujat l'armari al segon pis? — Ara li pujaré. — 2. No li prenguis el gos. — No tinguis por: no li prendré. — 3. Li cedíem l'hort; li cedíem, i no l'ha volgut. — 4. És ell que m'hi empeny a mi; jo no li empenyo. — 5. Si ell la volia comprar, prou li vendrien. — 6. Ja has escrit al teu pare? — Avui li escriuré. — 7. Ell no sap d'escriure. Vols escriure-li tu, la carta? Si no, li escriuré jo. — 8. Quan va ésser a Barcelona, va comprar un llit de caoba; però encara no li han enviat. — 9. Ho havem rebut avui i li trametrem demà. — 10. Digueu-li que vingui. — 11. Si no *li* parles més alt, no et sentirà pas. — 12. La Maria voldria un vestit nou. Per què no li compres? — 13. No sé on se fica, el teu germà. Abans el trobava cada dia al cafè; ara no li veig mai. — 14. *Li* fa mal l'orella. — 15. Encara no li heu fet el galliner? Ja li podeu fer aquesta setmana mateix.

^{xiii} **Exercici 13.** — On hi hagi un *els hi* defectuós, feu la correcció que calgui.

1. En Joan, dieu que va comprar aquests mobles ahir, i no *els hi* enviareu fins demà. Envieu-los-hi ara. — 2. Volen les joies. Per què no *els hi* doneu? — 3. Si ja no necessiteu els cànecs que us han deixat, per què no *els hi* torneu? — 4. Si t'ho pregunten, què *els hi* diràs? — 5. Si t'ho pregunten, que *els hi* diràs? — 6. No ens ho demanis, això a nosaltres: demana'ls-hi a ells. — 7. Si et sembla, dóna'ls-hi tot. — 8. *Els hi* deixarem les eines si ens les demanen. I tu, no *els hi* deixaries? — 9. Ja *els hi* érem molt a prop. — 10. Ja *els hi* he dit que no és veritat; però caldrà que *els hi* torni a dir. — 11. Ells ens els tiren, i nosaltres *els hi* tornem a tirar. — 12. Jo *els hi* he sentit a dir que ho tenen amagat. No *els hi* has sentit a dir, tu? — 13. Aquelles noies deuen trobar estrany que no *els hi* presentem els nostres amics. — 14. Ja *els hi* hem pagat les sis cadires. Que us pensàveu que no *els hi* pagaríem mai? — 15. Els companys extraviats no eren ja lluny; encara no els vèiem, però ja *els hi* sentíem les veus. — 16. *Els hi* compraré una bossa i *els hi* ompliré de bombons. — 17. Demanen pilotes, i ja *els n'hi* hem donat mitja dotzena. — 18. L'aigua *els hi* arribava als genolls. — 19. Això, no *els hi* proposis. — 20. *Digueu-los-hi* que entrin. Si no, ja *els hi* direm nosaltres. — 21. Treu aquests llibres del calaix. No sé per què *els hi* has posats.

^{xiv} **Exercici 14.** —En les proposicions següents quins *això* són bons i quins inadmissibles. Feu-hi les correccions que calgui.

1. *Això* que admirem més en ells és llur perseverança. — 2. Ho ha abassegat tot: *això* útil i *això* inútil. — 3. Vejam ara què es dedueix d'*això* que acabem de demostrar. — 4. *Això* estrany és que no hagin encara tornat. — 5. *Això* estrany de la seva desaparició. — 6. No puc dir-te *això* que trobo estranya la seva desaparició. — 7. No discerneix *això* ver d'*això* fals.

Exercici 15. —Refeu les proposicions on figura un *el* incorrecte o incorrectament construït:

1. *El* que fa més mal a la gent és de creure que... — 2. I vós no ens haveu respost ni haveu comparegut per aquí; *el* qual ens ha desplaçat granment. — 3. *L'*interessant de l'article ha estat ja comentat per X. — 4. S'ho ha emportat tot: *el* bo i *el* dolent. — 5. No et pots pensar *l'*interessant que és aquest article. — 6. Ja ho has entès, *el* que t'han explicat? — 7. *L'*estrany seria que no vingués. — 8. Us pregunem que, deixat a part tot *el* demés, procureu enllestir la feina que us hem encomanat. — 9. *Això* ja no passarà en *el* successiu. — 10. En *el* referent a les recompenses... — 11. Segons *el* convingut, ara hi has d'anar tu.